IV. ÉVFOLYAM 36. SZÁM **10 fillér** DEBRECEN, 1936 AUGUSZTUS 30

TISZÁNTUL

POLITIKAI LAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 77. SZ. TELEFON: 19—33. ÉS 33—67. SZÁM

Főszerkesztő Dr. HEGYMEGI KISS PÁL
Felelős szerkesztő Dr. GÖRGEY MÁRTON

ELŐFIZETÉSI ÁR: EGÉSZ ÉVRE 6·— P
FÉLÉVRE ... ... 3·— P
NEGYEDÉVRE ... ... 1·50 P

Dr. Baltazár Dezső

Az egész magyar egyetemes kálvinista egyházi életet sulyos veszteség érte. Dr. Baltazár Dezső, a tiszántuli egyházkerület Debrecenben székelő püspöke, az egyetemes konvent egyházi elnöke hatvanöt éves korában Debrecenben elhunyt. A magyar kálvinista egyház történelme kevés olyan férfiut tud felmutatni, akinek pályája olyan hatalmas ivelésű, mint a dr. Baltazár Dezsőé.

Kiváló tehtsége, nagyszerű szervezőképessége révén már fiatalon országos szerephez jutott, amikor az Országos Református Lelkészegyesületet megalapította. És ez után minden zökkenés nélkül egymásután emelkedett a magasabbnálmagasabb poziciókba. Jeles kortársak mellett reá esett a választás a nagy tiszántuli egyházkerület püspöki székének betöltésénél, majd az egyetemes konvent egyházi elnöke s ezzel a magyar kálvinista egyházi élet legnagyobb egyházi közjogi méltósága lett. Mint ilyen, a legutóbbi zsinat egyházi elnöki székét is ő töltötte be.

Dr. Baltazár Dezső nem csak feljutott a magyar kálvinista egyházi élet legmagasabb csucsaira, hanem a legnehezebb egyházi posztokon is fényesen állotta meg helyét. Ebben rejlik az ő gyönyörű pályájának egyháza szempontjának nagy történelmi jelntősége. Csak nem egy negyelszázadon át dr. Baltazár Dezső volt a magyar kálvinista egyházi élet hivatott kormányosa.

Emellett azonban bámulatos energiájából nagy munkát tudott még kiszakítani a világi közéletnek is. Ebben is mindíg élénk szerepet játszott és sohasem hatás nélkül. Nem csak az egyházi, hanem a világi közéletben is tudott alkotn is igyekezett mindíg a világosságot és az igazságot szolgálni.

Igy már életében történelmi alakjává nőtt meg a magyar kálvinista közéletnek, amely méltán érez pótolehatatlan veszteséget az ő elmulásával. A dr. Baltazár Dezső nagy koncepcióju egyénisége olyan sok szálból szövődött össze, hogy nehéz volna azt mind egyenként széjjelszedni, de kétségtelen az, hogy mindenik értéket jelentett egyháza, városa, hazája javára.

Érthető, hogy országos, nagy gyászt váltott ki dr. Baltazár Dezső halála. Országos, mély részvét mellett temtték el. És az egész magyar kálvinista egyház arcán a bánat mellett ott ül a kétséges kérdés:

— Vajjon, mikor jön hozzá hasonló?

*

Szinte javakorában vitte el a halála, akkor, mikor a magyar református egyháznak a legnagyobb szüksége lett volna rá.

A magyar kálvinista papság vezére volt több évtizeden keresztül, küzdött egyházáért, küzdött hiveiért, küzdött a magyar haza békéjéért.

Ennek a városnak hűséges patrónusa, elgondolásaiban fennköltt vezetője volt. Amit életében elért, a tisztességet és becsülést megérdemelte. Halálával tudódik ki, hogy mily nagy ürt hagyott hátra. Igaz magyar egyéniség, aki sokszor nem tudta helyét megtalálni a veszekedő és tülekedő magyarok közt. Szívjóságtól áthatott nemes ember, aki a hozzáfordulókon igyekezett segíteni.

Áldás legyen emlékén!

—

Eltemették a magyar kálvinisták nagy püspökét

Országos részvét kisérte el utolsó utjára Dr. Baltazár Dezsőt

Szombaton temette el a kálvinista Róma nagy püspökét Baltazár Dezsőt. Debrecen városa már a püspök halálának órájában feketébe öltözött s a gyász még jobban megmutatkozott szombaton, amikor a kollégium disztermében felállitott ravatalhoz elkezdődött a zarándoklat. Szombaton már Debrecenben volt 3 református püspök s az ország minden részéből a kálvinista papok és világi vezetők presbiterek. A temetés a kollegium disztermében felállitott ravatal mellett kezdődött, ahová felvonult nemcsak Debrecen és a Tiszántul, hanem az egész ország celebritásai. A harangok zugtak, a kollégium és a nagytemplom köré pedig felvonult a város apraja nagyja. Az egész temetésen mintegy 20—25 ezer ember vonult ki az uccára.

Háromnegyed 9 órakor megkondultak a Nagytemplom összes harangjai és ugyanakkor az egész egyházmegye 339 református templomának harangjai jelezték a debreceni temetés kezdését. — Alig ütötte el a Nagytemplom öreg harangja a 9 órát, felzendült a kollégium disztermének erkélyén a kollégiumi kántus gyászdala. — A kántus után dr Kállay Kálmán e. tanár, kollégiumi igazgató lépett a ravatalhoz és bucsuztatta a kollégiumnak patrónusát, Baltazár Dezsőt.

Ujabb gyászdalba kezdett a kollégiumi kántus s most lassan menetbe formálódott a gyászterem közönsége. Elől mentek a püspökök, a közéleti előkelőségek, — utánuk negyven gyászruhás testőr, majd négy-négy tógás teologus emelte vállára a nehéz koporsót, amelyet oldalt városi hajduk kisértek. — Amint a koporsó a kollégium udvarára ért, elhallgattak a Nagytemplom összes harangjai. Hirtelen percnyi csend, amiután a kollégium gyászfátyollal bevont csengője szólalt meg, az a csengő, amelyet Rákóczi harangjának egyik darabjából öntöttek. Ennek a csengőnek a hangjai mellett indult meg azután a gyászmenet az uccára, ahol már az emberek ezrei állottak. Az uccán megálltak a villamosok, minden üzlet be volt zárva, mindenki a temetésen volt. A Nagytemplommal szemben álló Kossuth szoborra százával kapaszkodtak fel a kiváncsiak.

A koporsót a templom előcsarnokában állitották — fel. A fekete drapériával bevont szószék alatt, a fekete takaróval fedett Urasztal körül foglaltak helyett a püspökök, a református egyház világi vezetői, a különböző hatóságok képviselői, az első padsorban a család tagjai, — majd az aranylánccal diszitetett egyetemi tanárok és a sokszáz lelkész, akik az ország minden részéből ideérkeztek. — A templomban nincs már talpalattnyi férőhely s a templom előtti térségen mintegy 20,000 főnyi tömeg állt, amely megafonon keresztül hallgatta a gyászszertartást.

Ismét a kollégiumi kántus vezette be a végtisztességet. — Ezután Farkas István püspök imádkozott, majd a Szenczi Molnár Jánosról elnevezett énekkar a tanitói vegyeskarral együt gyászdalokat adott elő.— Ravasz László dr kezdte el ezután gyászbeszédét:

— A megtestesült aktivitás volt Baltazár Dezső — mondotta — aki nem félt semmitől, aki mindig bátor volt és akit más soha nem korlátozott elhatározásaiban és cselekedeteiben, mint az ő higgadt bölcsessége. Egész életén át tanult. — Orthodox tipus volt, aki birta a szintiszta igazságot, elfogadta és vallotta a református keresztény vallás összes igazságait. Három különösen drága kincset őrzött: a református egyház tiszta tudományát, másodszor azt a szabadelvüséget, amely az emberi méltóságnak hódol minden földi és földalatti hatalommal szemben és végül őrizte a tiszamenti kálvinisták ősi eszméit. Az ő lelki fegyverei csak addig őrizték palotáját és egyházának rábizott kincseit, amig élt. De jött azután egy erősebb fegyver, amely legyőzte őt: a halál.

— Más nem győzte őt le, a haláltól pedig nem félt. — Baltazár Dazső elment és átadta helyét, de az ut, amelyen elindult, mindig diadalmanet marad

Ravasz Laszló beszéde után a városi dalárda énekelt egy gyászdalt, majd pedig az egész templom közönsége felállva énekelte el a háromszázádik dicséretet.

— Menj el a te nyugalmadba...

A gyászistentisztelet után az előkelőségek kivonultak a templomból. A koporsót ujra feltették a hat fekete lovas kocsira és a menet megindult a köztemető felé.

Ravasz László, Farkas István püspökök, Makláry Károly püspök helyettes és a többi megjelent püs-

pökök után a konvent elnö.e és az egyházkerület főgondnoka után következtek a család férfitagjai gyalog és a nők három kocsiban.

A nyitott sírnál dr. Makláry Károly püspökhelyettes mondott bucsubeszédet a dálárdák éneke után.

Országos vásárok helyett megyei vásárok

Ugy a kereskedelmi, de főleg a kisipari érdekeltségek részéről már évek óta mozgalom indult meg az országos kirakodóvásárok eltörlése érdekében. Azt panaszolják, hogy az országos vásárokat ellepik az ország minden részéből hangosan reklámozott, silány készitményeikkel az árusok, amely készitményeket sokszor tetszetős külsővel tulzottan alacsony áron adnak el, ugy hogy az eladási árak bebizonyithatóan sem az előállitási, sem a beszerzési árat nem érik el, — csak hogy a vásározási költségeket előteremthessék.

Ezenfelül a kézművesiparosok még azt is panaszolják, hogy a vásárok miatt üzleteikben egyre gyérül a forgalom. Mint értesülünk, most az illetékes kormányhatóságok körében megvan a hajlandóság arra, hogy beszüntessék az országos vásárokat és azok helyére megyei vásárokat iktassanak be. A megyei vásár lényege az volna, hogy azon csak az illető vármegye iparossága és kereskedői vehetnének részt, de a vásárlók minden korlátozás nélkül felkereshetnék a megyei vásárokat.

NYIRBOGDÁNYI PETROLEUMGYÁR R.-T.
tiszántuli kirendeltsége
Debrecen, Déli sor 4/b. Tel. 12-90

Gombosi Zoltán
Növényvédelmi szerek, a m. kir. állami szénbányák cséplő. szeneinek képv. kartelen kivül

Feljegyzéseink az utókor számára

Nehéz, sorsdöntő időket élünk s joggal mondhatjuk, hogy a kuruclabbancidők óta ilyen nehéz sorsa nem volt a magyarnak.

Párvezérünk, Echardt Tibor, de a többi elenzéki vezérek is kivétel nélkül hangoztatják és rámutatnak arra, hogy a mostani lehetetlen és türhetetlen időknek az élharcos, magyar és magyar közt különbséget tevő NEP-szervezkedés ag oka. Az első, másod, harmad és tized, huszad rendű állampolgárok közt a dacos téglahordói és tejesköcsögös osztályozás áthidalhatatlan szakadékot teremtett s aki eddig kiválóságai, tettei és elhivatottsága folytán embertársainak, városának, nemzetének büszkesége és szemefénye volt, a felfelé hajlongó, lefelé rugó, de könyörtelenül csörtető és könyöklő mentalitás folytán, mint rozsdás csáklyás és vén mordályos félreállíttatott s a függőségi viszonyok közé került magyarok még a legbizalmasabb környezetben sem mernek nyilatkozni, mert különben meggondolatlan ikjelentésük őket a mindenütt éberen figyelő élharcosi jelentés folytán a fekete könyvbe juttatja.

Azt mondják, hogy a tiszántuli magyar sok mindenben különbözik a dunántúli magyartól. Nemcsak abban különbözik, hogy a dunántuli magyarok bajának, panaszának van szószólója az országházában, míg a tiszántuli független kisgazdáknak nincs, mert a NEP-élharcos rendszer jóvoltából az összes független kisgazdapárti jelöltek **„kiiródtak"**, hanem nagyon különbözik abban is, hogy az elhatározásokra, a veszélyes helyzetekből való bátor s megalkuvás nélküli kibontakozásra a tiszáqntuli magyar képes. Minden nagyobb, nemzetmetnő mozgalom történetünk folyamán innen a tiszántuli vidékről indult még ki.

Most is a szatmári magyar urak, a Jékeyek, a Rápolthyak, a Gyenék, a Lubyak, a Csabák és sok-sok derék uritársaik élesztgetik, keltegetik a tiszántuli magyar középosztályt lethargikus tétlenségbe sülyedt tespedéséből s fülükbe kiáltják a hitüket, reményüket vesztett magyar birtokos középosztálynak, hogy nekik kötelességük a földműves, a földmunkás és napszámos magyar testvéreik élére állani, hogy így a magyar ember a magyar testvérére találva, azzal kezet fogva, megerősödve szembeszálljon, a magyar embert a magyartól elválasztó dacos téglahordói és tejesköcsögös mentalitással és odakiáltsa a mindent kartotékba szedő és ellenvéleményt nem türő, mindenféle idegen maszlagot és bolondgombát meghonosítani akaró rendszernek, hogy „elég és ne tovább!" és kérje számon, vonja felelősségre mindazokat, akik az igazi nemzeti egység, a magyar összefogás ellen vétettek.

Ennek a mozgalomnak teljes sikeréhez gyüjtjük mi is adatainkat — s bocsátjuk a nagy nyilvánosság elé — abból a célból, hogy ítéljen a tisztább látású utókor és jutalmazzon meg mindenkit, fizessen meg mindenkinek érdeme szerint.

Azt hisszük, hogy a köz, szeretett hazánk és magyar testvéreink érdekében nem végzünk hiábavaló munkát.

Keresse fel a Tiszántuli Ipari Vásár területén (II. pavillon) a

Alapitási év 1819 **Sesztina Lajos** Telefon: 15-48 20-06

vasnagykereskedés Debrecen Piac u. 23.

által kiállitott kályha, tüzhely és konyhaberendezés szerszám kiállitását.

Kérjen felvilágositást és árjegyzéket az uj rendszerü „Mindennelégő" és a jól bevált „Kalor" kályháról.

Hirek az egyeki NEP frontról

Csörög a lánc. Buzgón mérik a földet Telekházán. Egyébként Nagy János NEP-elnök, főbíró úr a legutóbbi közgyülésen fizetésemelést kért. No fene! Mi azt hittük, hogy a bokros érdemek elismeréséül, meg a dacos téglahordásért nem fizetség jár, hanem vezéri elismerés. Nagyon jól megfelelt az a pár képviselőtestületi tag, akik azt mondták: Ez tiszteletbeli állás és akinek nem tetszik, hagyja ott. Egyébként minden csendes. Az aranyszájú főjegyző, Geguss István is csendes. A legutóbbi kiruccanása óta lehalkult egy kissé. Csak a bíró uram elvbarátja, Meissner nádudvari követ főkortese, aki kissé rosszul értelmezte a szigorúan bizalmas Marton-utasítást, — lepett meg egy új elmélettel: az egyeki vásáron két pokrócot is elemelt és dacosan hordozta egyik korcsmából a másikba. Hátfurcsa is ez az új elmélet. Nálunk ezt lopásnak nevezik, nem pedig dacos pokróchordozásnak. Ajánljuk a vezéri tanácsnak, hogy az élharcos urat a legközelebbi tanácsülésen a bőrkabát, pokróc hordozgatásáért olimpiai babérral kitüntetni szives-

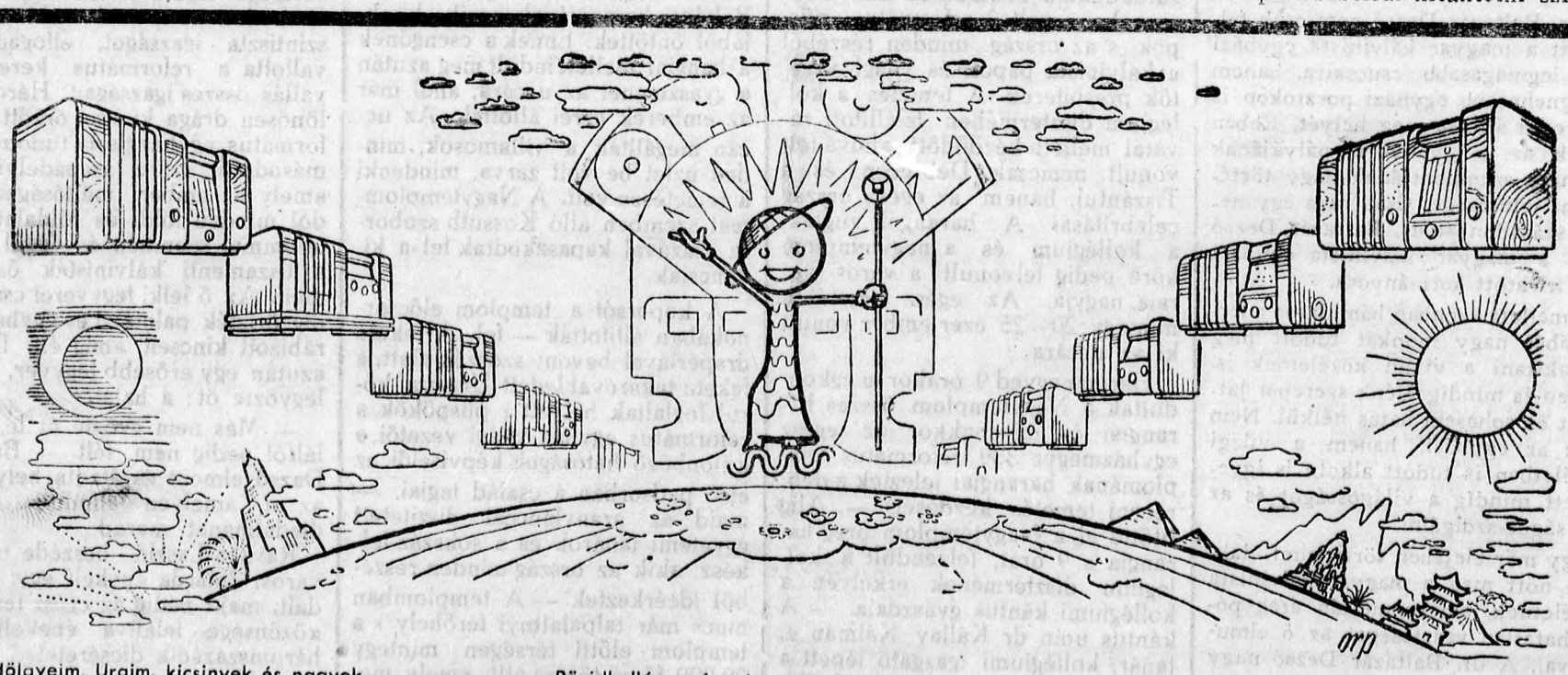

Hölgyeim, Uraim, kicsinyek és nagyok,
Kiszlihand, jónapot! ÉTER MISI vagyok
ORION RÁDIÓ mókás kis manója,
Rajzoló tervezett, nem hozott a gólya.

Rövidhullám szárnyán, most érkeztem hipp-hopp,
Feltárok Önöknek ezerféle titkot,
És időközönként, hogy ne essék csorba,
Beszámolok itten, egy-két rímes sorba.

Elmondom mit láttam a világot járván
ORION RÁDIÓN rövidhullám szárnyán
Most pedig nézzük a következő lapot;
ORION RÁDIÓ ismertetés van ott.

RÖVIDHULLÁMON ORION RÁDIÓVAL Éter Misi KALANDJAI

Gyomorégésnél, hurutos bántalmaknál használ a

Csokonai ásványviz

Külön pavillonban a TIKÁV-on!

Nagy vidéki városokban fiókintézeteket állit fel a Külkereskedelmi Hivatal

A kereskedelmi minisztériumban már hetek óta fontos és bizalmas tárgyalások folynak arról, hogy a Külkereskedelmi Hivatal müködését decentralizálják, mégpedig azért, mert a hivatal egyre jobban kiépülő exporttevékenysége miatt va iósággal tul van terhelve munkával. Az eddig felmerült elgondolások szerint a Külkereskedelmi Hivatal a legfontosabb vidéki mező gazdasági központokban fiókintézeteket fog felállitani ugy, hogy ez által a fővárosban müködő közp ont munkája tehermentesülne.

A vidéki fiókintézetek müködése elsősorban arra irányulna, hogy az exportot előkészitenék, a végleges döntés azonban természetesen a budapesti központi hivatalra hárulna. A vidéki fiókok az export előkészitésén kivül irányitanák és ellenőriznék a termelést, figyelemmel kisérnék a vidéki piacokat, de elsősorban az exportra kerülő áruk ellenőrzése lenne legfőbb feladatuk az intézeteknek.

Hir szerint Debrecenben, Szegeden, Makón, Gyöngyösön, Kecskeméten és valamelyik dunántuli városban állit fel fiókintézeteket a Külkereskedelmi Hivatal. A vidéki intézetek a kereskedelmi minisztérium elgondolása szerint a közgazdasági egyetemről kikerült okleveles közgazdákból állitják össze, a fiókintézetek központi vezetésére pedig Mayer Károly, — a nemrég nyugalomba vonul, földmüvelésügyi államtitkár kapna megbizást. A kereskedelmi minisztériumban a vidéki külkereskedelmi hivatali fiókok ügyében megindult tárgyalások már a befejezéshez közelednek. — Az intézetek müködésüket azonban ebben az esztendőben nem kezdenék meg, hiszen megszervezésük csak ősszel kezdődik.

Kávé kedvelők

tekintsék meg a TIKÁV II. sz. pavillonjában a

Kontsek Géza

k.r.t. cég

kávé kiállitását,

amely az összes ismert kávéfajokat szemléltetőleg mutatja

Mintacsomagok és kedvezményes vásárlásra jogositó igazolvány ugyanott kaphatók

Nagy lelkesedéssel alakult meg Balmazujvároson a független kisgazdapárt

A balmazújvárosiak régi kivánsága vált valóra az elmult vasárnap, amikor nagy lelkesedéssel megalakitották a kisgazlapárt helyi szervezetét és igy hivatalosan is belekapcsolódnak abba az országos mozgalomba, amelynek célja a falu népének talpraállitása. A gyűlés 11 órakor kezdődött a párt hivatalos helyiségében. — Megjelentek: dr. Csiha Endre vármegyei pártelnök, Kálmán Ferenc vm. pártigazgató, dr. Szabó Ferenc vm. alelnök, törv. hat. bizottsági tagok és Tóth Béla, a tiszántúli szervezetek titkára. A gyűlést *Vincze Sánlor* nyitotta meg. Utána *Csiha Endre* lélekemelő, szép beszédben szólította fel a megjelenteket az összetartás szükségességére. Mint mondotta — nekünk nem az a célunk, hogy megjelenésünkkel vihart keltsünk. Hitet hoztunk, hogy a ma sivár reménytelenségében útat mutassunk azon célok és ideálok felé, amelyek a falusi néposztály jobb jövőjének a zálogai. A nagy tapssal fogadott beszéd után *Kálmán Ferenc* állott fel, kitartásra buzdítva a megjelenteket. Ne érjen véget ez a megmozdulás azzal, hogy lejöttünk ide, hanem mindenki vegye ki részét a munkából, mert ez a harc gyermekeinkért, családunkért, nemzetünkért folyik — mondotta — és ne hallgassunk a hamis prófétáknak szavaira. Beszédét zajos tetszés kisérte. Majd *Tóth Béla* felszólalása következett, aki nagy beszédben mutatott rá, hogy mennyire jogos és inlokolt a falusi nép szervezkedése akkor, amikor teljesen védtelenül áll a nagytőke könyörtelenségeivel szemben, amely az ő szervezetei segitségével mindenre ránehezedik. Büntetlenül rabolja végig az országot. Megtaláljuk az élet legapróbb megnyilvánulásainál is a mindenkit és mindent megadóztató nemzetközi liberális nagykapitalista könyörtelenséget. — Beszéde után megalakitottnak jelentette ki a pártot és a megválasztott tisztikar névsorát felolvasta. Utána *Szabó Ferenc* mondott beszédet. Beszédében élesen bírálta a kormányt. A beigért reformok sürgős megvalósitását követelte. Beszélt a rokkantkérdésről, amely a mai napig sincs megoldva. A hitbizományi reform és telepitési javaslat mind csak porhintés — mondota —, mert nem lehet olyan intézkelés komoly, amelynek esetleges hatásai évtizedek mulva érezhetők. Beszédét nagy taps fogadta. A gyűlést *Németh József* rekesztette be.

Megválasztott tisztikar névsora a következő: elnök: Németh József, alelnökök: Vincze Sándor, Tarr József, titkár: H. Nagy József, pénztárnok: Koroknai Lajos. A választmány 40 tagú.

Gyűlés után Németh József házánál ebéd volt, amelyen a további teendőket is megtárgyalták.

Fülöp Miklós

bádogos mester, vizvezeték és csatornázási vállalata

Debrecen, Piac ucca 83

Szeptember 8-án lesz a hortobágyi hidivásár

A szokásos őszi hortobágyi hidivásár ezidén szeptember 8-án kedden kerül megtartásra. Rendkivül kedvező alkalom eredeti tisztavérü, edzett hortobágyi magyarfajta igás-, tenyész- és vágómarhák, Nonius lovak, hazai fésüs és magyar racka juhok és mangalica sertések beszerzésére.

Klein Géza

sütődéje

Debrecen, Árpád-tér 13

TELEFON: 28—34

Kenyere elismert és tiszta!

Fióküzletek:

Csapó ucca 99
Bocskay tér 12.
Szent Anna ucca 49
Kinizsy ucca 52

Takarékosság cégei a TIKÁV-on:

Kiállitanak

Arusitanak

Kirakat — kérdèsek — versenyt rendeznek

melyet értékes tiszteletdijakkal dijaznak

Naponta divatbemutatókkal -- rádió és gramafon zenével szórakoztatnak!

Okvetlen keresse fel a *TIKÁV* ez egyik legnagyobb szenzációját a *„Takarékosság"* alkalmi *„Áruházát"*!

A magyar rádió is közvetitette az ipar és kereskedelem nagyszabásu tiszántuli demonstrációjának, a TIKAV-nak ünnepélyes megnyitását

A harmadik TIKÁV ot szombaton délben nyitotta meg Bornemissza iparügyiminiszter, aki a déli gyorsvonattal több NEP képviselő kiséretében érkezett Debrecenbe. Az ünnepélyes megnyitóra a kamara meghivókkal hivta meg a magyar kereskedelmi és ipari élet vezetőit, akik nagy számban vonultak fel. Külön képviseltették magukat a megnyitón az egyes törvényhatóságok is. A megnyitó ünnepségét a magyar rádió is közvetitette.

A nagyszabásu megnyitó ünnepség után Bornemissza miniszter Debrecen város miniszteriális képviselőjével, a polgármester és a kamara vezetőinek társaságában megindult a vásár megtekintésére.

A NIKOTEX izléses pavillonjának megtekintése után a Magyar Cukoripar mümagyaros motivumokkal tarkabarkázott pavillonjába ment. — Megtekintette a kiállitás anyagát és távozott, miközben megjegyezte:

— A kiállitott anyagot a kiállitás bezárta után szét kell osztani a magyar gyermekek között.

A miniszter ur, persze most már tudja, hogy a magyar gyermekek nagy része ugy nő fel ebben a politikailag is cukros világban, hogy még hirből sem ismeri a fehér cukrot . . .

A RIMA hatalmas pavillonjához ment ezután az illusztris társaság Itt Haselbeck igazgató a RIMA több kiváló mérnökével és tisztviselőjével kalauzolta őket. Majd a gazdasági és motorikus gépek megtekintése után az első számu nagy Kiállitási Csarnokban töltött néhány röpke percet Bornemissza Géza miniszter és kisérete.

A nagy csarnokban a textilipar, illetve a textil gyáripar egy-két vezető reprezentánsa állitott ki. — Schwartz Jenő, a Goldberger Sam. et Co. igazgatójával és Szurday Róbert NEP képviselővel, a Magyar Pamut RT szenior főnökével beszélgetett el barátságosan a miniszter és kisérete és a két hatalmas magyar gyár kiállitását nagyon megdicsérte.

A miniszter a kisipar számos kiállitójával is elbeszélgetett még — Majd megtekintette a második kiálitási csarnokban a „Takarékosság" RT-be tömörült debreceni kereskedők hatalmas és szakszerüen elrendezett áruházát, ahol Engel László igazgatónak elismerését fejezte ki. A gyümölcs- és baromfikiállitás megtekintése után a TIKÁV nagyszabásu attrakcióját, a légvédelmi kiállitás egy-két bemutatását nézte meg. Általában a legjobb benyomásokkal hagyta el a kiállitás területét Boremissza miniszter és nagyon jó hatással állapitotta meg ő is, hogy ma már országos jelentőségü a tiszántuli ipar és kereskedelemnek ez a mindnagyobb és nagyobb demonstrációja.

Délben a Kereskedelmi és Iparkamara a Vásár rendezőségével az Arany Bikában nagy diszebédet adott a Vásár illusztris vendégei tiszteletére. — Ezen a banketten a politikai megnyilatkozások elmaradtak.

*

Ma, vasárnap, a környékről és Bugapestről több „filléres vonat" hozza Debrecenbe a Vásár vendégeit.

A Vásár példás megrendezéséért a Kereskedelmi és Iparkamarát, elsősorban Nagybákay Sesztina Jenő felsőházi tagot, dr Radó Rezső kamarai főtitkárt és nem utolsó sorban dr Diczig Alajos titkárt illeti a legteljesebb elismerés.

Hatalmas munkát végeztek!

A „TAKARÉKOSSÁG" Kereskedelmi RT. a TIKÁV-on

Mint minden évben ugy most is meg kell állapitani még pedig örömmel, hogy a „Takarékosság" és a kötelékébe tartozó áldozatkész cégek kitettek magukért.

A vásár területének egy kis foltja, hol szin, tarkaság, zaj hangossággal vegyül az előkelő ötletes finomság és tárul megkapó módon a vásárlátogató nagy közönség elé.

Nem csoda ha e kis területén a vásárnak, melyet a „Takarékosság Áruháznak" nevez állandó a nagy érdeklődés s szinte zsufolásig telt mindég az Áruház területe.

Ez áruház igaz, hogy mindent nyujt. Kiállitást a legpazarabb őszi ujdonságokból, Árusitást az olcsóságok ellenállhatatan tömegéből. Ötletes ujszerü kirakat vesenyt, melyen a nagy közönség is értékes tiszteletdijat nyerhet. Szórakoztat pazar összeállitásu divatbemutatókkal, hol megösmerheti a nagyközönség a legujabb őszi modeleket, s égész nap zenével rádió és gramafon hangverseny számokkal.

Meg kell adni, hogy a legélénkebb legszinesebb legtöbbet nyujtó vásári részlet.

Az Áruház minden osztályát a „Takarékosság" együttesének egy kiváló cége tölti be, mely osztályok külön-külön is látványosság számába mennek.

Itt látjuk a Sesztina, Benyáts, Nagy József, Magyar Ruhaipar, Rózsa Áruház, pazarul berendezett osztályait, melyek akár a budapesti Nemzetközi Vásárnak is méltó résztvevői lennének. Nem maradnak el azonban ötletben és árupompában a többi osztályai sem az Áruháznak, mely osztályokon szintén Debrecen elsőrendü cégeit látjuk. Itt látjuk a Klein divatházat, a 100 éves Kardos László céget, a Feldheim Imre posztóházát, a Kaszanyitzky porcellán és üveg osztályát, a Bészler és Dávid háztartási cikkeit. Egyik oldalon a Horn Rezső pompás szőnyegeit, takaróit és függönyeit, másik oldalon az Erdélyi Szőnyegház remek szőnyegeit, terilőit és függenyeit, Schreiber Adolf női divatcikkeit, Goldstein Karolin céget füző különlegességével.

Schön Sándor kesztyüit, Klein Dezső budapesti látszerész cég fiókját mechanikai játékszereivel, a „Lord" kft. pazar férfidivat különlegességeivel, Frank József és Testvérét férfiszabóságával, Ungár József látszerészt dus fényképészeti cikkek, kiállitásával és árusitásával, Altmann József szücsöt őszi ujdonságaival. Végül a Magyar Virágházat gyönyörü virág és növény bemutatójával.

Ehhez az ujabb sikerhez csak őszintén gratulálhatunk a „Takarékosság" ötletes agilis és áldozatkész vezetőségének élén Benyáts Emil elnökkel és Engel László ügyvezető igazgatóval.

A nagy közönség ezzel ujabb bizonyitékot szerezhetett arról, hogy a „Takarékosság" kötelékébe tartozó cégek tényleg eleget tesznek mindannak mit igérnek. A legszebb árut adják a legolcsóbb árakon s minden tekintetben felveszik a versenyt a fővárosi cégekkel. Igy a „Takarékosság" által hangoztatott jelmondat a nagyközönségnek állandóan fülében csenghet, hogy „Nem kell Budapestre menni Debrecenben mindent meg lehet kapni époly jól époly olcsón mint a fővárosban."

Jó termés várható tengeriben, burgonyában és répában

A Földmüvelésügyi minisztérium legutóbbi termésjelentése megerősiti azt, amit különben ugy is tudtunk, hogy a jó, közepes, sőt kitünő kalászos termés mellett a kapásokban rekordtermésre számithatunk. Mig más esztendőben, vagy a szemesek, vagy a kapások termése volt csak kielégitő, ebben az évben az ország legtöbb részén az összes terméneyk jól fizettek. A gazdáknak lesz miből pénzelniök, jól meg kell azonban gondolni, — hogy az ezévi jövedelemtöbbletet milyen hasznos befektetésre forditsák.

A kedvező nyári időjárás, az aránylag sok csapadék, a kapások fejlődését rendkivül elősegitette. — Mig más esztendőkben ilyenkor nedvesség hiányában a tengeri, a burgonya, a répa már lassanként befejezi fejlődését, addig ezidén e szépen diszlenek és még sokat fejlődhetnek. Ez a termés nagyságára természetesen kedvező hatással van, azonban a növények betakaritását kitolja egyrészt a tenvészidő meghosszabbodásával, — másrészt, mert a nagymennyiségü kapásnövény betakaritásai s embert állatot egyaránt huzamosabban igénybe fog venni.

Ennek hátránya lesz, hogy kapások után következő ősziek alá a talajt nem tudjuk majd kellőképen és idejében előkésziteni. A talaj nem fog beéredni és ezért a vetések csiranövényei nem találnak a talajban elegendő mennyiségü könnyen fölvehető növényi tápanyagot Ezt annál kevésbé találhatnak, mert a kapások nagy termése minden rendelkezésre álló növényi tápanyagot nagy termésükhöz felhasználnak. Ebből az elgondolásból is fontosnak látszik, hogy az őszi kalászosokat ezidén mütrágyával különösképen ellássuk. Erre meg van a mód, a jó termésből telik mütrágyára is.

CORYSDOR
parfüm, kölniviz
SYLVIA
COLDKRÉM-SZAPPAN
a mult évi és idei kiállitás óriási szenzációja
Keresse fel a 2 ik számu nagycsarnokban
Papp Lajos
illatszertárai
Kossuth u. 1 - Csapó u. 58

— BUDAPESTRE UTAZÓK FIGYELMÉBE ajánljuk a „Hungária" Gőz-, Kádfürdő és Vizgyógyintézetet — VII., Dohány ucca 44, — mint a főváros legolcsóbb s a pályaudvarokhoz legközelebb fekvő fürdőjét. Itt reggel 5 órakor nyitnak. Vidékieknek a hajnali vonatokkal Pestre érkezők egyenesen oda mehetnek.

DIVATREVÜ NAPONTA TIKÁVON „TAKARÉKOSSÁG" ÁRUHÁZÁBAN — Minden vásárlátogató dijtalanul megtekintheti! —

Püspökladányi látkép

Püspökladány nagyközség szép és terjedelmes fekvésénél fogva hívatva volna az alföld mintaképének lenni, úgy társadalmi, mint vagyonilag. — Nem adatott mindenhová vasuti gócpont, osztálymérnökség, kir. járásbíróság, telekkönyv, főszolgabíróság, fiú- és leány polgári iskola, nagyobb számú elemi iskola, sziktalajjavító telep stb., stb.

Azonban hiányzik a szabad fürdő (strand), mely elsősorban az ifjú nemzedéket vizi gyakorlatokra serkentené, egészségét és testi erejét fejlesztené és községi forgalmát megindítaná, amire nagy szükség van, miszerint ennek a szép, magyar, alföldi nagyközönségnek, szegénysorsú, türelmes, de jobb sorsra érdemes nép régen megérdemelte, hogy nehéz küzdelmeit egy jobb és reményteljesebb virágzó jövendő váltsa fel.

Nem kell ehhez más, csak akarat! — A község földalatti talaj tele van gázzal. — Valamikor az állomás összes helyiségeit, pályaudvarokat, gőzmalmokat vízgázzal világították. — Tehát van gáz és víz! Csak fel kell tárni ezt a nemzet szempontjából igen fontos és nélkülözhetetlen kincset s így nemcsak a községnek, de az egész országnak is felbecsülhetetlen értéket és hasznot teremthetünk.

Ennek magvalósulásához még bányászati törvények tanulmányozása sem kell! — De kell egy magyar népet szerető, agilis, fáradságot nem ismerő vezető, aki képességet érez, hogy népéért, boldogulása érdekében tud dolgozni.

Püspökladány határában a mély furások megkezdése sürgősen — közérdekből — kívánatosak.

Ugyanott egy különös látványosságra lettem figyelmes, amikor hátunk mögött egy brrrrr hang ütötte meg füleimet, kísérőm kitérésre intett s e pillanatban a járdán egy kerékpár gyors tempóban haladt el. Egy-két perc mulva ismét — halló, halló, lló, ló lo stb. egy ujabb kerékpár a járdán mellettünk surrant el.

De láttam több esetet is, nagy árú kosarakkal a hátukon, csengő és lámpa nélkül.

Láttam az izr. iskola közelében, amikor egy család a járdát úgylátszik, terasznak használja, hogy a gyalogjárók kénytelenek a kövezett járdáról lemenni, hogy a kényelembe helyezkedett pihenő család nyugalmát ne zavarják.

Országokat járt és bő tapasztalatokkal rendelkezők ilyen extra látványosságokat csak Püspökladányban láthatnak és nem a — balkánon. —

Hol van itt a személyi szabadság és közbiztonság?

Ahol a gyalogjárdán ilyen nagy kerékpárforgalom van, kivánatos több forgalmi rendőr és több csillaggal deokrált parancsnoki állás létesítése.

És végül, ha egy kis komoly baleset történik, kié a felelősség, a kerékpárosé-e vagy a t. elöljáróságé? Ugy hallottam, hogy az elöljáróság hirdetményt tett, hogy a járdán sem kerékpárral, sem pedig ülőhelyekkel elfoglalni büntetés terhe mellett tilos, de hol van az ellenőrzés? talán a strátós ferában?

A gyalogjárók védelmet kérnek, mert lehetetlenség, hogy ilyen új stilusok miatt a járdáról le kell térniök. kedjenek.

MAGYAR ORSZÁGOS KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
debreceni fiókja, Ferenc József-ut 36 — Telefon 20-21
DEBRECENI KÖZRAKTÁR ÉS KERESKEDELMI R.-T.
DEBRECEN — TELEFONSZÁMOK: 32-53 ÉS 20-58

A kispaládi diszpolgárválasztás fejleményei

Megirtuk, hogy *Tóth* Sándor, *Angyalossy* Dénes, vitéz *Gacsályi* Sándor és társai beadvánnyal fordultak Kispalád község képviselőtestületéhez, amelyben *Eckhardt Tibor diszpolgárrá való választását javasolták.* A benyujtott indítványra a község jegyzője írásban szólította fel az aláírókat és annak a hangsúlyozását kérte, hogy *milyen helyi vonatkozású érlemek alapján kívánják Eckhardt Tibort diszpolgárrá választani.* Az indítványozók a felszólításnak eleget tettek és ujabb beadványukban előadták, hogy Eckhardt Tibor azért érdemes a község díszpolgárságára, mert évek ótameg nem alkuvó harcot folytat az ország kisgazdatársadalma érdekében, a kartelnek és bankoknak a kisgazdatársadalmat károsító törekvései a mult évben a kisantant részéről Magyarország ellen kezdeményezett *háborusakciót.* Előadták azt is, hogy tudtukkal *kevesebb érdemekért is választottak már politikusokat díszpolgárrá.* A megindokolt pótbeadvány alapján elkerülhetetlen volt, hogy a község képviselőtestülete díszpolgárrá választja Eckhardt Tibort. Erre megindult az ellenakció, melyet *Kölcsey* István országgyülési képviselő irányított. A szóbanlévő képviselőtestületi ülést megelőző este 10 órakor megérkezett a községbe és magához kérette az aláírókat, akik közül azonban csak kevesen jelentek meg. Vitéz Gacsályi Sándor előtt azt hangoztatta, hogy ha indítványa mellett kitartanak, abból kár fogja érni őket, mire vitéz Gacsályi azt válaszolta, hogy akár vitézi címéről is lemond, de nem áll el az elhatározástól. Kölcsey kiemelte, hogy a megye nyugalma és *az ország egysége érdekében álljanak el az indítvány tárgyalásától.* Az aláírók a másnapra egybehívott képviselőtestületi ülés előtt úgy határoztak, hogy az indítvány tárgyalását alkalmasabb időre halasztják, mire a NEP-párti képviselőtestületi tagok kijelentették előttük, hogy magatartásuk alapján annakidején Eckhardt Tibor egyhangú díszpolgárrá való választásához szavazataikkal hozzájárulnak.

„KORONA" Vendéglő
CSAPÓ UCCA 17. (Szinház átjáró)
Tulajdonos: PHILIPP H. JENŐ
Olcsó menü és zónarendszer. Elsőrendü olcsó fajborok.
Allandóan frissen csapolt DRÉHER SÖR

Vay László báró főispán és Görgey Márton, a „Tiszántul" főszerkesztője sajtóperében elrendelték a bizonyitást

Fenti címmel múlt számunkban rövid tudósítást hoztunk arról a sajtóperről, melynek első tárgyalása folyó hó 19-én volt a budapesti kir. büntető törvényszék Méhestanácsa előtt.

Minthogy a mult heti számunkban helyszüke miatt csak rövid és nagyon hézagos tudósítást tudtunk hozni, a közóhajnak teszünk eleget, amidőn jelen számunkban dr. Görgey Márton felelős szerkesztőnk védekezését és dr. Hegymegi Kiss Pál főszerkesztőnknek, mint védőügyvédnek a valódiság bizonyítására irányuló előterjesztéseit bővebben ismertetjük.

A tanácselnök kérdésére dr. Görgey Márton előadta, hogy nem érzi magát bünösnek, sőt egyenesen tagadja azt, mintha talán büncselekményt követett volna el. Előadta továbbá, hogy őt cikkének megírására báró Vay Lászlónak az a nyilatkozata kényszerítette, amelyet báró Vay László az ő olyan irányú felhívására adott, hogy mondjon le haladéktalanul a tiszántuli egyházkerületi főgondnoki állásáról és bocsássa állását új választás alá.

Ennek a felhívásának közzétételére dr. Görgeyt tisztán és kizárólagosan a közérdek helyes szolgálata vezette, mert ő és több előkelő presbitertársa, akik neki szóbeli megbízást adtak a felhívás közzétételére, *erkölcsi szempontból súlyos elcsúszásak tartják* azt, hogy br. Vay László mint arisztokrata és mint magas közfunkcionárius hosszú időn keresztül, 1930 februártól 1933 szeptemberéig eltürte, hogy őt a köztudatban magasabb szellemi képesítéssel bíró egyénnek tartsák és nem tette meg mindjárt 1930 februárban a szükséges lépéseket a fennforgó tévedés nyilvános korrigálására s így lehetővé tette, hogy őt kineveztetései és egyéb hivatalos adatok alapján „doktori" címmel s így a tényleg meglevőnél magasabb képesítéssel bíró egyénnek tekintsék.

De a közérdek megóvása vezette dr. Görgeyt e felhívása közzétételénél azért is, mert előttük, kik az egyháznál, egyházmegyénél és az egyházkerületnél funkciókat végeznek, nyilvánvaló, hogy báró Vay Lászlónak csupán a konventi tagsághoz előírt legalacsonyabb képzettsége van meg s nem rendelkezik az egyházkerületnek — magasabb szellemi képesítést megkívánó — jogi, közigazgatási és gazdasági vezetéséhez *feltétlenül szükségesnek mutatkozó* főiskolai képzettséggel, annak ellenére, hogy a hivatalos lapok, a magas miniszteri leiratok és az Országos Statisztikai Hivatal által kiadott „Tiszti Cím- és Névtár" adatai öt ilyen főiskolai képzettséggel bíró egyénnek tüntették fel és a ref. egyházkerület egyházközségei dr. Baltazár Dezső püspök ajánlása folytán mint főiskolai képzettségű, az egyházkerületnek kormányzására alkalmas egyént választották meg.

Tudomása van dr. Görgeynek arról, hogy az egyházkerület tagjai közül ezért Kiss Pál tyukodi lakos és társai beadványt intéztek az egyházkerület vezetőségéhez s ebben a beadványban báró Vay Lászlóval szemben a bizalmatlanság kérdésének felvetését kérték, de tudomása van arról is, hogy báró Vay László ellenfelei, akik annak idején Baltazár püspök személyes közbenjárására nem állítottak ellenjelöltet, félrevezettetve érzik magukat.

Nyilvánvaló egyébként az egyháznál, az egyházmegyénél és az egyházkerületnél tisztséget viselő világi vezetőemberek közt, hogy br. Vay Lászlónak az egyházi életben

Kitünő sör, nagyszerü bor
DALLMANN
Vasuti vendéglőjében
Mindig nyitva!

Fogkefének nincsen párja, ha
Tip-Top
a márkája
Gyártja: az Egyesült Kefegyárak R. T. Debrecen

Az uj tipusu RÁDIÓKAT bemutatja
Roboz és Hammer
Piac ucca 8. szám

RIMAMŰVEK

A Rimamurány—Salgótarjáni Vasmü RT. és a Magyar Waggon és Gépgyár RT. a magyar vasipar prominens vállalata, mely a nemzetközi piacon is igen előkelő helyet foglal el, nagy közgazdasági sulyához méltóan jelent meg a Tiszántuli Ipari Vásáron is. Impozáns, hatalmas pavillonja valósággal monumentális disze a kiállitásnak, amelyen nemcsak méreteinek nagy arányaival, finom, arisztikus kiképzésével, hanem a bemutatott világhirü áruinak gazdagságával is dominálóan érvényesül.

Végighaladva a pompás pavillon belsejében az acélgyártás menetének sorrendjében a laikus szemlélőt is megkapóan szakcsoportositott elrendezésben a kohótermékekből kiindulva látjuk az acél feldolgozási és felhasználási lehetőségeinek széles skáláját a hengerelt árutól az autógyártásig, mint a vállalat gyártmányait magában foglaló nagyvonalu tárlatot.

Felsorakoznak a kü öntéle nyersvasak, hengerelt buga, cágli platinák és ezekből továbbhengerel, legkülönfélébb rud és idomvasak, vasuti sinek, vasaljak, alátétlemezek, tetőtartó I és U gerendák, valamint a lemezlapkák (platinák, további feldolgozásaként a vállalat Nádasdi lemezgyárában készülő durva és finom lemezáruk: fekete lemez, pácolt és kétszerpácolt lemez, horganyozott, ónozott (fehérbordás, dinamó és transzformátorlemezek, festett és horganyozott tetőfedőlemezek, lemezzsindelyek) horganyozott és fekete hullámlemezek, minőségi acéllemezek, hidegen hengerelt karosszéria és kályhaköpenylemezek, valamint a legkitünőbb mélyhuzó edényelemezek.

A rudvasak további feldolgozásaként elibénk tárulnak a karikákba hengerelt vashuzalok és az azokból készülő hidegen huzott, legkülönfélébb minőségü fekete horganyozott és galvanikusan rezezett drótáruk, valamint a **„Rima-gili"** rendszerü elektromos heggesztő pálcák.

A melegen hengerelt abroncsokból további feldolgozás utján előállitott hidegen hengerelt legkülönfélébb mély huzásra alkalmas abroncs-vasak, edzett acélszalagok s a hidegen huzott idomvasak (automata-anyagok) szintén pregnáns összeállitásban szerepelnek.

Majd a bugák és cáglikből további feldolgozással készült gazdasági szerszámok (szekértengelyek, tengelyperselyek, végtokok, lópatkók, szerszámáruk: fejszék, balták, bárdok, csákányok, kapák, ásók, lapátok, kalapácsok, csavarkulcsok, továbbá ekeáruk, RIMA-FRANK minőségi ekevasak-ekefejek- RIMA-KLAUSING altalaj porhanyitó ekefejek, gazdasági villák, gereblyék, sajtolt lapátok, molnár és kőmegmunkáló szerszámok és bányavastámok) következnek, amelyeket hangulatosan hangsulyoz ki. Ha a ranghy festőművész által festett szines freskó.

Ezekenkivül megkell emlitenünk a **Magyar Waggon és Gépgyár R. T.** termékeinek ugyancsak rendkivül érdekes, demonstrativ sorozatát: a világ márkás **Ajax** acélok, ipariszerszámok, acél és fémforgácsolószerszámok, szerkezeti acélok nagyvonalu sokaságát, a legkülönféléb csavar gyártmányait, traktor és autóalkatrészeit, majd a pavillon előtti tágas téren elhelyezett RÁBA-KRUPP, RÁBA-AF SUPER gyorsteherautókat, amelyek a gyár 32 éves tapasztalatai alapján az ország utviszonyainak legtökéletesebben megfelelő, ma már világviszonylatban is elismert, kiváló produktumok. Kiegészitik még a nagy figyelmet keltő kollekciót a gazdakörökben tényleges előnyeiről ismert RÁBA traktorok, valamint a mezőgazdaságban használatos billenő és répaszállitókocsik gazdasági keskenynyomtávu vágánnyal és az európai hirü RÁBA-szekérkerekek.

Büszkén magaslik ki a Tiszántuli Ipari Vásárból a RIMA pavillonjának tornya, amely a magyar ipar csodálatos teljesitőképességét és törhetetlen erejét hirdeti s amely egyben a vállalat illusztris elnök-igazgatójának, Biró Pálnak, Debrecen és a Tiszántul iránt érzett nagy megbecsülésének, meleg szeretetének mindenkit frappirozó s a legőszintébb hálára kötelező, gyönyörü megnyilatkozása is.

A RIMA-pavillon kétségtelenül élén áll az idei Tiszántuli Ipari Vásárnak is. Ezt az első vonalat azonban nem csak itt, nem csak az egész magyar piacon, hanem a világ-versenyben is ki kitudta vivni a magyar ipar e grandiózus vállalatának a nagynevü elnök igazgató acélos akarata és kiváló tehetsége.

(A vállalat a pavillon összes munkáit helyi iparosokkal végeztette.)

Bornemissza miniszter a kiállitásról elismerően nyilatkozott.

Őszi csillár-ujdonságok megérkeztek
METEOR LERAKAT, Piac u. 9

A Bernfeld Sámuel RT. nagyvonalu kiállitásban mutatja be a Filtex Rt., Perutz Testvérek RT. és a Mechanikai Szövőgyár Rt. világhirü gyártmányait

A *Bernfeld Sámuel R. T.* Debrecen és a Tiszántulnak ez az országos viszonylatban is nagyszabásu textilnagykereskedő cége, még a mult évinél is sokkal impozánsabb kiállitással emelkedik ki a textilpavillonban. Megkapó, szines összeállitásban mutatja be a *Filtex R. T.* gyönyörü müselymeit és tarkánszövött áruit, *Perutz Testvérek R. T.* pompás divat és tarkánszövött áruit, a *Mechanikai Szövőgyár R. T.* kiváló gyapju és félgyapju szöveteit. Mindezek a magyar gyárak a világversenyben is diadalmasan állják már a harcot a nagy multu angol iparral is s mindenütt nagy megbecsülést szereznek a magyar munkának és a magyar tehetségnek.

A Bernfeld Sámuel R. T. demonstrációja rendkivül izléses s a cég nem csak maga készittette ezt helyiiparmüvészekkel és kirakatrendezőkkel, hanem ajánlatára a fővárosi gyárak is nagy részben ezeket a helyi szakembereket vették itt igénybe, amivel a helyi szociális érdekeket is elismerésre méltóan szolgálta. A cég kiváló, nagy sulyu főnöke *Bernfeld Sámuel* igazgató, kamarai beltag különben, mint köztudomásu, egyik legagilisabb rendezője az egész Tiszántuli Ipari Vásárnak is.

Csőbutorok
Gyermekkocsik
Háztartási cikkek
a legmodernebb, változatos kivetelben a
Debreceni Vas és Rézbutorgyárban

Uj eljárás a lakásfelmondásoknál

Lakás vagy más helyiség havi bérleténél a rendes felmondási határidő a hónap első napjától ugyanannak a hónapnak 15 napjáig, vagy a hónapnak 15 napjától ugyanannak a hónapnnk utolsó napjáig terjed; rendkivüli felmondással pedig a havi bérletet, ha a bérlő a bért a befizetésre megállapitott idő alatt nem fizeti meg, bármikor 8 napra lehet felmondani. Ezekkel a felmondási határidőkkel ellentétben jelenleg a felmondási perben általában csak egy hónap alatt lehet itéletet kieszközölni. A végrehajtás elrendelését és az évi 1200 pengő bért meg nem haladó lakások tekintetében megkivánt miniszteri biztosi eljárás lefolytatását csak akkor lehet kérelmezni, amikor a kiköltözésre rendelt idő letelt és a bérlő ennek ellenére sem üriti ki a bérleményt. Ez utóbbi eljárásoknak lefolytatása mintegy 15 napot vesz igénybe. Ilyenképen a bérbeadó, aki az itélet rendelkezésében bizott s bérbeadó a bérleményét, sokszor kerül önhibáján kivül abba a helyzetbe, hogy uj bérlőjének a beköltözésre megszabott időben a bérletet nem adhatja át, mert régi bérlője a végrehajtás foganatositása előtt kiköltözni nem hajlandó. A Városi Ingatlantulajdonosok Egyesülete, különösen a kis- és középlakást bérbeadókra tekintettel, már több izben kéret az igazságügyminiszter közremüködését a vonatkozó jogszabályok megváltoztatására.

A most közrebocsátott perrendi novella javaslata szerint bérletfelmondási perekben külön eljárási költség lefizetése ellenében a felkivánságára gyorsitott eljárást köteles a biróság elrendelni olyképpen, hogy a tárgyalási határnap a kereset, vagy kifogás benyujtását követő harmadik nap legyen, ha pedig a felmondás elfogadását irással igazolják, a biróság minden további bizonyitást kizárhat, de csak azzal a feltétellel, ha a felperes az eljárás által okozott esetleges jogsérelemből származható követelés biztositására a biróság ájtal meghatározott biztositékot leteszi. Tekintettel a felmondási perekben megszabott amugy jelentékeny összegü illetékre, ujabb megterhelést jelentene a soronkivülségért megállapitás szerint, ami illetékesek szerint indokolatlan is.

Mészárosok és gazdák mozgalma a bőrgyárak ellen

A nyersbőrök behozatalának magas vámmal való termelése, valamint a nyersbőr kiviteli tilalma következtében a gazdák és a mészárosok kezében lévő nyersbőröket a bőrgyárak a saját kényükkedvük szerint alacsony áron váltották be. Az árak szinvonalát évek óta sikerült alacsony nivón tartani, most azonban a mészárosok elhatározták, hogy ennek a kizsákmányo ási módszernek véget vetnek. A mészárosok elhatározását a gazdák is támogatják és céljuk, hogy a nyersbőrök értékesitésére és kivitelére nyersbőr-értékesitő szövetkezeteket alakitsanak. Kérdéses, hogy elhatározásukat eredmény fogja e koronázni.

Teljesen megakadt a magyar-cseh áru-forgalom

A bankok nem tudnak illeszkedni az uj konstrukcióba

Ismeretes, hogy a magyar-cseh áruforgalmat az elmult években magánkompenzációs rendszerrel bonyolitották le. Az árucsereforgalom jórészt a fővárosi pénzintézeteken keresztül nyert lebonyolitást, főként a Magyar Általános Hitelbank által alakitott Magyar—Cseh Áruforgalmi KFT foglalkozott ezzel az üzletággal. Sajnos azonban, a Cseh ország felé irányuló export rendkivül nehezen ment végbe, ugy hogy jelentősebb lendületet az áruforgalom nem tudott nyerni mindazonáltal, néhány sikeres konstrukciókat mégis találtak, ugyhogy legalább a legfontosabb cikkek forgalma nem szenvedett kárt.

A hatóságok azonban ugy vélték, hogy a magyar-cseh áruforgalom nem kielégitő és ezért 1936-ra megszüntették a mgánkompenzációt és ehelyett a Magyar Árucsereforgalmi RT-t bizták meg a Csehszlovákia felé irányuló üzletek lebonyolitásával. A két állam közti tárgyalások során még erre az évre komoly kontingenseket állapitottak meg és ugy volt, hogy ebben az évben már nagyobb lendületet vesz a kereskedelmi kapcsolat. Sajnos azonban, a remények egyáltalán nem váltak be, sőt a pénzintézetek közvetitő szerepének kikapcsolása hatalmas visszaesést okozott. Az eddig lefutott hét hónap alatt átlagban véve a biztositott kontingensnek 30 százalékát sikerül felhasználni és beavatottak szerint, ha a forgalom továbbra is ilyen vontatott marad, az év végére még a lehetőségek 50 százalékát sem fogják tudni az érdekeltek hasznositani.

A cseh áruforgalomban érdekelt magyar vállalatok sürgős kormányintézkedéseket kérnek és a jelenlegi konstrukció megváltoztatása melett vannak. Ismét módot kell nyujtani arra, hogy a magángazdaság mozgékonysága egyes kompenzációk révén mozdithassa elő a forgalmat.

A nagymultu Sesztina vaskereskedő cég a Vásárban

A Tiszántuli Ipari és Kereskedelmi Vásár egyik reprezentativ bemutatkozása a debreceni Sesztina Lajos vasnagykereskedés kiállitása, mely áttekintbető csoportositásban állitotta ki a hazai gyáripar kályha— tüzhely és konyhaberendezési gyártmányait.

A cég, mely egyike az ország legrégibb üzleti vállalkozásainak, a nagyhirü debreceni kereskedelmi életből nőtt ki és ha ma a tiszántuli vaskereskedelem egyik legfontosabb tényezője, azt elsősorban a tradiciónak a jelenkor követelményeivel történt szerves összekapcsolásának, az üzleti gesztióiban szigoruan szemelőtt tartott puritán elveinek köszönheti. Senior főnöke *nagybákai Sesztina Nagybákay Jenő* m. kir. kormányfőtanácsos, felsőházi tag, az OMKE. és a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, anyagiakat, időt és fáradtságot nem kimélve, a háboru előtt mint a tiszántuli iparosjási mozgalomnak egyik vezéregyénisége müködött, a háboru után pedig az ország második mintavásárává fejlesztette a TIKÁV-ot.

A Sesztina Lajos cég nemcsak a kereskedelmi életben, hanem a harctereken is eleget tett a nemzet iránti kötelességének, mert a világháboruban szinte egyetlen egy tagja sem volt, aki a különböző csatatereken ki ne vette volna részét a honvédelemben. Kegyelettel emlékezett meg a cég öt hősi halottjáról, akinek dicső emlékét az ősi „Vasudvar" falán vastábla hirdeti, hogy a cég ugy békében, mint háboruban becsülettel szolgálja a hazát.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben
Ferenc József-ut 16.
A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete ~ Alapittatott az 1872. évben
Telefon: 22-32 és 19-70. sz.
Téglagyár telefon: 14-01. sz.

Debreceni Hajlitott Butorgyár és Fakereskedelmi R.-T.
Telefonszám: 12—75.
A gyöngyösi parkettagyár k. f. t. lerakata. Kérjen árajánlatot!

A független kisgazdapárt gyülései Biharban

Eckhardt Tibor a Független Kisgazdapárt vezére több ország gyülési képviselő és az országos kőzpont több vezetőségi tagja kiséretében szeptember 12-én Szeghalomra utazik Tildy Zoltán országos ügyvezető alelnök meglátogatására. Innen másnap, 13-án délelőtt Biharnagybajomba, délután Berettyóujfaluba mennek és felszólalnak a mindkét helyen magtartandó gyüléseken.

„Hortobágy" műmalom
Debrecen, Böszörményi-ut 1
Telefon: 31-79.
Őrlemènyei elsőrendüek! -:- Vámőrlés

Nagy postai kedvezmények a TIKAV-on

A posta a Tiszántuli Ipari Kiállitáson és Vásáron a vásár tartalmára sz idén is külön postahivatalt állitott fel és a hivatal mellett az idén is felállitotta a propaganda irodát. Az itt jelentkező uj távbeszélő előfizetők távbeszélő állomásuk bekapcsolásának első hónapjában az erősforgalmu órákban (8—19 óra között) 3 darab három perces belföldi távolsági beszélgetést dijtalanul folytathatnak. Mind az uj, mind a régi távbeszélő előfizető részére, ha a vásári propaganda irodában kéri, egy konnektort belépési dij nélkül szerel fel a posta. Továbbá az ott jelentkező távbeszélő előfizető, mig a készlet megengedi, külön 16 pengős dij felszámitása nélkül kap diszesebb kiállitásu távbeszélő készüléket. A készülékek bekapcsolása soronkivül történik. Azonkivül az uj előfizető dijmentesen kap még 100 darab olyan levelezőlap nyomtatványt, amelyekkel a postán nyomban közölheti érdekkörével távbeszélő állomásának hivó számát.

A vásári alkalmi postahivatalnál feladásra kerülő, belföldre szóló közönséges táviratok után, valamint az ottani nyilvános távbeszélő állomásról kezdeményezett belföldi távolsági beszélgetések dijaiból 20 százalék dijmérséklést nyujt a posta.

A kiállitók részéra felszerelt távbeszélő állomások előfizetőt csak a tényleg kezdeményezett helyi beszélgetések diját kötelesek fizetni és az ezekről az állomásokról folytatott helyi és belföldi távolsági beszélgetések dijaiból is engedélyezte a posta a 20 százalék dijmérséklést.

Belvárosi Takarékpénztár RT, Budapest
debreceni fiókja
Debrecen
Hungária palota
Foglalkozik a banküzlet minden ágával

— **Vissza az emberevők közé.** Debrecenből indult el évekkel ezelőtt Molnár Mária misszionáriusnő az Admirálitás szigetekre, ahol az emberevő pápuákat térítette Isten hitére. Molnár Mária hosszu idő után hazatért, mert megbetegedett. A hősiesen munkálkodó misszionáriusnő e hó 31-én visszatér az emberevők lakta szigetekre, hogy folytassa hittérítő munkáját.

— **Dohányjövedék a Tiszántuli Ipapari Vásáron.** A folyó Tiszántuli Ipari Ipari Vásárnak egyik érdekessége — az is, hogy a Dohányjövedék az egyik nagy csarnokban külön standot épitetett magának, ahol gyönyörü vitrinekben mutatta be termékeit. A dohányjövedék a Tiszántuli Ipari Vásár alkalmából egy külön cigarettát hozott forgalomba, sárga dobozban kék csikkal Debrecen név alatt. A cigarettán aranynyomassal rajta van a város cimere, a doboz peremén „külön töltés TIKÁV" feliratok vannak. A Dohányjövedék e megjelenése iránt igen széles körben nyilvánult meg az érdeklődés.

100-féle cikket vásárolhat,
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét
az „UNIO" Központi Hiteliroda
cégei utján szerzi be
Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbizható
Vásárlásra jogositó igazolványa, ha még nincs, igényelje irodánkban:
Piac u. 44. Marx-féle ház, *földszint*

való szereplése és az egyházkerület fejével, dr. Baltazár Dezsővel szemben tanusított magatartása az egyház békéjének megzavarására fog vezetni.

E felhívásra, mely a budapesti lapok közül az „Esti Kurir"-ban és a „Magyarság"-ban, a debreceni lapok közül a „Tiszántúl"-ban jelent meg, várta dr. Görgey báró Vay László nyilt és férfias válaszát. Várta pedig azért, mert felhívása tisztára egyházi téren mozgott és egyházszervezési kérdésekre vonatkozott.

Br. Vay László azonban nem a felhívásban közzétett kérdésekre vonatkozólag nyilatkozott, hanem megbélyegzőleg a fővárosi sajtó számára olyan nyilatkozatot adott le, hogy *ő méltóságán alólinak tartja, hogy dr. Görgeyvel, mint elcsapott tisztviselővel vitába szálljon.*

Br. Vay Lászlónak ez a nyilatkozata a sajtóban nem jelent meg, mert a budapesti sajtó a dr. Görgey személye és tisztessége iránti megbecsülésből nem volt hajlandó közzétenni ezt a nyilatkozatot egyfelől azért, mert a dr. Görgey által el-

Valódi csak a NIKOTEX

mozdítottra átfínomított „elcsapott" kifejezés durva sértést tartalmaz dr. Görgeyvel szemben, másfelől, mert abban szintén sértő tendencia nyilvánul meg, hogy magát br. Vay László dr. Görgeyvel szemben magasabb klasszisú lénynek tüntette fel. De nem volt hajlandó közzétenni a budapesti sajtó br. Vay László nyilatkozatát azért sem, mert br. Vay László egy tisztára egyházi kérdésben politikai ujságírók előtt adott személykedő célzattal nyilatkozatot.

Majd előadta dr. Görgey, hogy mert br. Vay Lászlónak ez a feltűnést keltő nyilatkozata a nagy nyilvánosság előtt elterjedt s ő is a parlament folyosóján szerzett az ujságíróktól erről tudomást, politikai barátai fibyelmeztetésére egy választ adott közre, melyben megcáfolta azt, mintha ő elmozdított, vagy elcsapott tisztviselő volna és rámutatott arra, hogy br. Vay László sértő kitételei miatt azért nem fordult a büntető bírósághoz és a napilapokban azért adta meg válaszát, mert nincs levelező viszonyban br. Vayval.

A cikket jogos magánérdekének és a közérdeknek megóvása céljából adta közé, mert helyre kellett igazítani azt, hogy br. Vay őt elcsapott tisztviselőnek nyilvánította és ezzel kapcsolatosan rá akart arra is mutatni, hogy br. Vay László, mint fegyelmi választmányi elnök, őt a jogszabályok sorozatos és durva megsértésével éveken keresztül meghurcolta, felfüggesztette, homlokára sütötte a megbízhatatlanság és becstelenség bélyegét, fegyelmijének befejezése előtt kényszernyugdíjaztatta, így karrierjét középen törte ketté s ezzel nemlsak őneki magának, de különösen az ő ártatlan családjának felbecsülhetetlen anyagi és erkölcsi károsodását idézte elő.

Viszont a közérdeknek szolgálata is vezette őt cikkének közzétételénél, mert bizonyítani akarja azt, hogy br. Vay László mint NEP-

BALOG DÁVID
fakereskedelmi részvénytársaság
DEBRECEN
Budapest, II. Zárda ucca 34. szám
Postatakarékp. csekkszla 52.119. sz.

elnök, Debrecen társadalmának sok értékes tagját félreállítva, kipellengérezve, nemcsak a félreállítottaknak okozott felbecsülhetetlen anyagi és erkölcsi kárt, hanem magának a városnak is. Bizonyítani akarja dr. Görgey azt is, hogy br. Vay Lászlónak, mint NEP-elnöknek működését sok ártatlan családnak temérdek könnye, sok szenvedése, anyagi és erkölcsi boldognlásának összerombolása és sok ember tönkretétele kíséri.

— Folytatjuk —

— ***Értesítés rádióügyben.*** Az egész közönség nagy érdeklődéssel várta az idei őszi szezon rádióujdonságait. Hogy ez a várakozás indokolt volt, bizonyitják most megjelent 1936—7 tipusu Orion rádiók, melyek számos jelentős ujitást tartalmaznak. Nyolc uj Orion rádiókészülék jelent meg a piacon, melyek közül mindenki meytalálhatja a neki megfelelő árut és teljesitményüt. Nagy sulyt helyezett a gyár arra, hogy valamennyi készülék a maga árkategoriájában a maximálisat nyujtsa. E célból valamennyi tipusnál jelentős ujitásokat találunk, amelyek közül különösen ki kell emelnünk, mint legfontosabbakat a tökéletes rövidhullámu vételt és a hangkorrekciót.

A legnagyobb uj Orion rádió az 55 ös számu. Négy huliámsávon dolgozik, köztük két rövidhullámu sávon. Hatalmas szinváltó skáláján többb, mint 160 állomás van feltünietve és mindig csak az a hullámsáv van megvilágitva, melyen a készülék dolgozik. Az állomások beállitása ujszerü módon, az u. n. varázsszem segitségével történik. Sávszlesség szabályozás, Push-pull végerősitő fokozat, — különleges nagyhangszóró tökéletes hangszinezetet és hatalmas hangerőt biztosit. Különleges nagylégrésü forgókondenzátor beepitése révén a készülék rövidhullámon teljesen mikrofóniamentes.

A 44 es készülék az előbbi kisebbik társa. — Kétféle kivitelben készül: 44 es jelzéssel csak váltóáramra és 44/U jelzéssel univerzális kivitelben. Rövidhullámon teljesen mikrofóniamentes.

A 33 as jelü késülék alacony áránál fogva a nagyközönség supekészüléke. Érzékenysége megközeliti nagyobbik társaiét és hasonló elvek szeriet van megszerkesztve, mint azok. Különösen érzékenysége rövidhullámon számos tengerentuli adó vételére teszi alkalmassá. Hangszinezete a hangkorrekció révén tökéletes. Telies fadingkiegyenlités rövidhullámon is.

A kis készülékek közül a 22 es két lámpás géppel eddig el nem éat teljesitményt nyujt. — Három hullámsávon működik, rövidhullámon tengerentuli állomásokat is vesz.

Hasonló az előbbihez a 30/U számu univerzális készülék, azzal a különbséggel, hogy a második lámpa helyén (a véfokozatban) 2 Push pull kapcsolásban levő végerősítőcső dolgozik.

Az 50/B jelü készülék régi vágyát teljesiti a vidéki közönségnek, mikor a hálózati készülékekkel tejesen egyenértékü telepes superrádiót juttat a villanárammal nem rendelkező közönségnek.

Az itt felsorolt nyolc uj Orion rádió, mint látjuk olyan bő választékát nyujtja a készülékeknek, — hogy mindenki megtalálhatja közt ük az igényeinek megfelelőt.

Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Szerkesztő: MAIZNER JÁNOS
DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA

1616/16—1936. ghsz.

Versenytárgyalási hirdetmény

A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem gazdasági hivatala 1936. évi november hó 1-től 1937. évi október hó 31-ig szükséges

tej,

füszer és gyarmatáruk, só, cukor és ásványizek szállitására folyó évi szeptember hó 24-én 10 órakor az egyetemi gazdasági hivatalban (Klinikai telep, felvételi épület) nyilvános, de füszer- és gyarmatáruk, só, cukor és ásványvizekre vonatkozólag Debrecen sz. kir. város területére korlátozott irásbeli versenytárgyalást tatt.

Bánatpénz 2 százalék.

A vonatkozó nyomtatványok a gazdasági hivatalban szerezhetők be.

Debrecen, 1936 augusztus 29.

Egyetemi Gazdasági Hivatal

Városi Takarék és Hitelintézet Rt.
Debrecen, Csapó ucca 4.
Saját ház
Telefonszám: 11—94, 11—95, 11—96.
◆
Alapittatott: 1873. évben
◆
Részvénytőke és tartalékok 2.981.100 pengő

Gyümölcstermelőknek!
felvilágositást és szaktanácsot ad
Kontsek Géza
K. R. T.
növényvédelmi kiállitása
a Tiszántuli Ipari Kiállitás és Árumintavásáron
a gyümölcspavillontól jobbra

Mindenki nézze meg a gyönyörü szép TIKÁV-ot!

Hungária Hengermalom Debrecen
Bánffy ucca 2 — Telefon 13—02
Tulajdonos: Weissenberg Hugó
Őrleményei primák. Foglalkozik a gabona- és malomüzlet minden ágával — VÁMŐRLÉS